

Աթի իւզգեքը ճէտվել, Թիւրքիա տա
տիւնունաթը յիլիենինն պաշաերպ, վա-
րարագ Թէրագգը պուճասընը կէօսթէ-

աթմըն օրուպ, օրատա պուլուհան պիր
գաշ նիսա թայիֆէսինին գորգուսու-
նու մուծիպ օլմուշ, վէ պու խաթուհա-
րըն պիթթապի իշէ էհէմիյէթ վիրէ-
րէք, վէ միւպալապ հիքեայէթ իթմիշ
օլմալէրիյէ, պու մագուլէ թէվաթուր-
լար շուեու պուլմուշ տուր: Պիր գաշ
հիւն ագաւմ տախի, կիճ վագըթ Տիար,
պէքիրտէն իւշ չարեք մէսաֆէտէ, քէն-
աի գարիյէսինէ կիթ մէքտէ օլան պիր ֆա-
գըր իրիսթիանըն, ֆէրտապ կիւնիւ փար-
շա փարշա օլունմուշ պուլուհանուղու տա-
խի, պալատէ իշար օլունման վագաւա իւպվէ
օլունմուպ, իրիսթիանէ էհալինին պիր գաթ
տախի էնտիշէ վէ մէրագընը մուծիպ օլ-
մուշ տուր: Մէպ քիւր իքի վուգուլաթ,
լարա սէպէպիթէթ վիրէնէր ախզ ու կի-
րիֆթ օլունմուպ մահպէսէ իլգա իտիլմիշ
տիր:

Վայի բաշա հագընթէրի թարաֆըն,
տան, էհալինին իսթիքա հաթը հալ վէ ա-
սայիշինէ խալէլ կէլմէմէք իշին, լազըմ
վէլէն թէտապիրէ միւստապթ օլուն-
տուղու տախի, մահպէսինիյէ օլուն-
մուշ տուր:

— Էքսէրի նիսա թայիֆէսի եայդա-
րաճը եախօտ աթէշ պէօճէկինի կէօր,
աիւկինտէ եանկըն վար պաղըրմագա հա-
զըր օլունմուղուն, շու աթիտէքի վուգու-
լաթ տախի թաստիպ իտէր:

Գրգանլըգտան ալաֆրանկա մայիս 1
թարիխի իլէ Լա թիւրքիեէ եաղըսն պիր
մէքթու պուն մէալինտէն անլաշըրդընա
կէօրէ, Բասգալեաւան պիր գաշ կիւն էվ-
վէլ չէ հրի մէպգուրուն միւտիրի Թունա
վիւայլթի վայիսի Միոհէթ բաշա հազ-
րէթէրի իլէ միւրագաթ իթմէք իւզըն
Պալգանըն տիկէր թարաֆընտա վագը
կապրօվա Մանասթըրընա աղիմէթ ի-
տուպ, թարաֆլարընտան Գրգանլըգ մէճ-
լիսի ազալարընտան Մուսթաֆա ազալար
վէքիլ պըրագմըշար վէ մուսաիլէյհ ազա-
տախի Բասգալեա կիճէսի մահէթ/նտէ
սիլաշը գապթիլէթի պուլուհանուղու
հալտէ, գօլա չըզլուպ, գալապգըմահէլ-
լէսինտէ վագը Մէրիեմ անէ քիլիսէսի ճի-
վարլարընը տօլաշըրգան, մէրագ պու եա,
քիլիսէ սալիսինէ կիրէր, վէ կիճէլէյին
մէգքիւր սիլաշը քիմէսնէլէրի, սալիտէ
պուլուհան նիսա թայիֆէսի կէօրտիւք-
տէ, իրիսթիանլար իւզէրինէ հիւճմ
օլունմագա տըր գորգուսուհա զահպ օ-
լարագ, պաղըրմագա պաշալմըշար տըր:

Իշէրտէ պուլուհանլարիսէ, պու շա-
մաթատան զայէթ գօրգարագ, տիշարտա
աահիհ գըրըլեօրլար կիպի եայլարա սէ-
տալէրինի գօրարմըշար, ճէօմաաթ պիր
պիրինէ գարըշմըշ, գարըլար սըղընագա
պիր մահէլլ արարլար, նէրտիպանըն տար-
լըղընտան հէփսի պիրտէն աշալա գօշմագ
իւթէնիպ, քիմիսի տիւշէր, չօգլար պայը-
լըր, պաղըլար տախի քէնտիլէրինի եօգար-

տան աշաղա աթմագ իսթէրլէր: պու ա-
րալըգ ճամլար գըրըլմար սէտապ տախի
գըրըճ շամաթատը տըր կիպի թուլթուլա-
րագ, պիր գաթ տախի գօրգու վէրիւր,
վէ պիր սիլաշ մագամընտա թուլթմագ ի-
շին պաշալար էլէրինէ կէլէնի գըրարլար,
պաղըլար տախի նէ թարաֆա գաշաճագ-
լարընը շաշըրպ, պու տալա կիպի պիր պիր
թարաֆա վէ պիրտէ օպիր թարաֆա գօ-
շարլար, վէ նիհայէթ շու շաշըլըգ չօգ
սիւրէմէյէճէք օլունպ, վէ պու գատար
բաթըրտըր իտէն գատընլար, օրթատա
պիր տամա տախի գան պուլուհանուղըն
կէօրէրէք, պաշալմըշար եանլըմըշ օլունգ-
լարընը եալաշ եալաշ տուլուպ, պիր աղ-
լալի աղնաշըրգտա իտէ, տէքէ կէլմիշ
օլունգլարընը ֆէհմ իթմիշէր, վէ հիւ
քիմէնին պուլուն գանմամըշ օլունպ,
գօրգուլարը եանլարընտա քեար գալմըշ
տըր:

— Ֆրանսըզ սէֆարէթի սէր-քեա-
թիպի Քանթ Տըսէրը, միւսիւ Ութընին
սէֆարէթ միւսթէշարը նասպ օլունա-
րագ, քէնտիլէ թէգատտիւմ իթմէսինի
հազմ իտէմէյիպ, պուլաթաթ իլէ տիւն-
քի կիւն փարիսէ ալտէթ իթմիշ տիր:

— Մարգօ բաշանըն ֆարիսէ կիթմէ-
սի, Լէվանթտա շու վէճիլ իւզըն եաղը-
լը տըր:

Մուսթաֆա Ֆաղըլ բաշա հագընթ-
լէրի, Բօմատան ֆարիսէ ալտէթ իթմիշ
օլունգու հալտէ, Սէր թապլիպի Շահա-
նէ Մարգօ բաշա տախի, պիր մէմուրի-
յէթի մախսուսէ իլէ ֆարիսէ աղիմէթ
իթմիշ օլունգու սէյլէնմէքտէ տիր:

— Պիր աղ միւտտէթ տէն պէրու թա-
թիլ օլունմուշ օլան Շէհր րօսթապընը,
թէվալիլ միւրապթաթա պաշալեաճագը
վէ մէքթուպաթ իւզէրինէ վագ օլունա-
ճագ բուլար պիլ ումում 20 փարալըգ
օլունպ, ֆագաթ իւզէրինէ բուլ գօնուլ-
մահան մէքթուպլարըն գապու, գըրըմա-
եաճագը իշիտիլմիշ տիր:

— Մանգուլ մէմիզին 335 ինճիսիւսիւ-
սինտէ, Պէրիլնտէն մայիս 6 տա ալընմըշ
օլան պիր թէլէկրաֆը տէրճ իթմիշ իտիք,
չէօյլէ քի, կիւեա կիւզէթ տիւ Նոր նամ
զագէթա, գօնթէրանա պաշալեաճագտան
էվլէլ, Լիւքսէնպուրկտան Բրուսիա աւ-
կէրինին չըգարըմապըն իսթէմիշ իմիշ:

Պու թէլէկրաֆտա պիր եանլըլըգ
պուլունմաթը չիւրհէ օլունմագտա իտի-
իտէտէ, պագը զագէթալար սապըրըլըգ
իտէրէք, վէ սահիհ տիր եէրինէ թու-
թարագ էնվայի մանեալար տախի վեր-
միշէր իտի, հալ պու քի սօնրատան ան-
լաշըլտըղընա կէօրէ, Ֆրանսըզ լիսանընտա
«Իսթէր» իլէ «Եալանա չըգարըր» լու-
ղէթլէրի պէյնինտէ բէք գօլաճա եան-
լըլըգ վուգու պուլապիլէճէկինտէն,

մէգքիւր զագէթա մէգքիւր հալաթիսի
«Եալանա չըգարըր» եաղըլաճագ եէրտէ
թէլէկրաֆտա «Իսթէր» անլաշըլմըշ տըր:

— Պէյ-օղլու քիլիսէսի մէճիսի տա-
ղըլմըշ օլունպ, ումուր ու մէսալիհի մի-
լիսէնին բէրիշան հալտէ պուլունմաթը,
վէ էպիլիսինէ էօյլէճէ եիւզ իւսթիւնէ
գալմաթը, վէ պիր գաշ տէֆա պիր լա-
պուլա վէրիլմէք իսթէնիլիպտէ մու-
վաֆթագըլլէթ հասըլ օլամամաթը, զագէ-
թա միւթալաա իտէնլէրէ մայիւմ տիր:

Պու տէֆա մահպէսինիյէ իշիթ-
տիկիմիզէ նէգարէն, մուալիսէրէն գու-
րա իլէ պիր եէնի մէճիս ինթիլապընա
գարար վէրիլմիշ, վէ եէտի սէքիզ ապա-
տան իպարէթ պիր միւնթէլիպ մէճիսի
տախի թայեին գըրըմըշ իտէտէ, Սահմա-
նադրուլթիւն մէյտանտէ օլմաթըգտան
պաշա, պիր պիրինէ մուարըգ օլան իքի
թարաֆըն տախի տիւրլիւ թէտպիրլէր
իլէ եէնիտէն գուրա գաղանմագըլա շա-
լըշաճագլարը, վէ պիլանէնալէյհ եէնիտէն
եէնի ֆէնալըգլարա սէպէպիլլէթ վէրի-
լէճէկի թէֆէքքիւր օլունտուղունտան,
օլունտուղուն իճրապընտան տախի սարֆը
նագար իտիլէրէք, մէգքիւր ինթիլապ
մէճիսի ազալարընըն մուվագաթ սու-
րէթտէ իտարէ իթմէսի միւնասիպ կէօ-
րիւլիւշ, վէ մէգքիւր մէճիս ազալարըն-
տան պիրիսի իսթիֆա իթմիշ օլունպ, վէ
իքի նէֆէրի տախի քահանայ օլմաթը ճի-
հէթլէ տէվամ իտէմէյէճէքլէրինտէն,
եէրլէրինէ իւշ նէֆէր տիկէր գաթլար
թայեին գըրըմըշար տըր:

Ումարըլ քի արթըգ պու եէնի հէյ-
եէթ թարաֆէյին մէմուլիյէթինի
տալէթ իլէ, մէսալիհի միլիյէնին հիւսնի
թէսվիյէսինէ հիւմէթ իտէճէք տիր:

— Հէր նէ գատար իլան իթմիշ իտէքտէ,
Ճիւմա իրթէսի ախշալընը Նաում թէ-
աթրօսունտա Ուրտաւազը նամ թրաճէ-
տիանըն հէր հալտէ իճրա գըրընաճագընը,
վէ բագար կիւնիւ տախի մէպարըգ գար-
չըսընտա վագը ճանպաղխանտէ իզմիս
գարիլլէրի պիշարէկեանը իլին, էնվայի
հիւնէրլէր իճրա օլունմագընը, վէ Պէլա
վիլթատա տիւրլիւ ֆիլիշէքլէր աթըլըգ,
մահիլլէր եագըլաճագընը, վէ մուկիգա-
լար շալընաճագընը, վէ հասըլ օլան թի-
ճարէթինին քէգալիք իեանէմիզին սանտը-
ղընա իհտա գըրընաճագընը, քեալֆէյի
էհիլ թէլիլգաթ վէ համիլլէթքեարանա
եէնէ իսթար իտէրիլ:

Ի Ե Ա Ն Է

Շիմտիյէ գատար եագըրըլարըմըլտան
աշիքեար անլաշըլմագտա տըր քի, պիզ
իեանէ մատտէսինտէ, պիշարէկեան հագ-
ընտա գուհուրա կէլէն իմտատ ու մու-
ալէնէթ հագընտա նէ գատար սէվիլիպ

Վե ԻՖթիխար Իթմեքտե Խեք, միլեթի-	
միլիոն հեր գրամ, հեր սընըֆ, վե հեր տե-	
լեճեթի Խեքերինտե կեօթիլե կեյլեն Ֆու-	
գարաբերվելիք Ֆապիլեթի զըմընտա	
տախի օլ գատար, վե պելքիտե զեհատե	
սեվինիպ ԻՖթիխար Իթմեքտեյիլ. վե	
պուլետա տախի հագգըմըզ վար տըր, զե-	
րա պիր միլեթին Թարիգը մետենիյեթտե	
Թեգատտիլմ Իթմեքտե Էն պելիլեք Խ-	
պաթ վե Կաթմեթ, Էալընըզ սեյրվեթ վե	
ուլուլմ ու Ֆիլենուլ, Թօթ Թիլեֆենք, ա-	
կեր վե Կոնստանտնուպոլիս, Իլլա Ֆազի-	
լեթ օլտուղուլետա ապա շեքհե Էօզ	
տուր, չեկըքի, մատուր Թեգատտիլմ մահվ	
օլտուղուլետա, մանեվի Թեգատտիլմ սա-	
յեսինտե հուսուլի բեք գոլայ Խեքտե,	
մանեվի Թեգատտիլմ մահվ օլտուղուլե-	
տա, մատուր Թեգատտիլմ սայեսինտե	
հուսուլի բեք կիլեճ տիլը.	
Չեօթիլ զարիպլեր, վե չամաշըրճը	
գատուլար, վե հաթթա չօճուգլար տա-	
խի միլեթ վե Խնսանիյեթ տուլղու-	
տուլլա շու համիյեթ գանտիլեն Իքի-	
չեք տամլա Էալ տամլատարաք, միլե-	
թիմիլեն պալիսի սիլըուր ու ԻՖթիխար-	
լարը օլտուղլարը հալտե, նիչե մուլազգամ	
վե միլեթպեր զաթլարըն տախի պլի	
տուլղու վե զայրեթ ու մուհապպեթի	
Իպրաղ Իյեմեյլերի, Կոլղուլուլ զեհատե-	
սիյե մետոն ու սենա վե Թեչեքթիլը	
շաեան տըր.	
Էվլեթ. միլեթիմիլիոն հեր գրամը վե	
հեր սընըֆը պուլ պապտե քենտի սախա-	
վեթինի Իպրաղ Իյեմիլ տիր, նասըլ քի	
պուլ տեֆա միլեթիմիլիոն Գաթթիլք գըս-	
մը Թարաֆընտան հիմմեթ օլուլեն շու	
աթիտեքի Իեանեյլեր, Կարապետ աղա	
Գարապաշեան Թարաֆընտան Թարաֆը-	
մըզա Խոսալ օլուլմուլ օլմաղին, մա Թե-	
չեքթիլերի աղեմ պեյան Խոեթիլ.	
Պետան պեյ	400
Յովհաննէս պեյ Տիւզ	500
Ն. Ն.	400
Պ. աղա Կիւզէլ	400
Յակոբ Էֆենտի Կեօչեան	250
Ս. աղա Փափագեան	440
Յ. աղա Թընկըր	90
Ս. աղա Նարին	50
Յ. աղա Էմինեան	25
Յ. աղա Շնորհք	25
Ս. աղա Գարապաշ	25
Կ. աղա Գարապաշ	50
Պ. աղա Կիւզէլ	50
Յ. աղա Փափագեան	25
Յ. աղա Թափագեան	50
Խ. աղա Կիւզէլեան	40
Ն. Ն.	20
Յ. աղա Աղամեան	50
Լ. աղա Աղամեան	20
Յ. աղա Թընկըրեան	40
Պ. աղա Տամատ	400
Կ. աղա Թընկըր	90
Էմինտա աղա Քիւլեյեան	42

Քիւլեյեան	40
Ն. Ն.	50
Ն. Ն.	50
Գ. աղա Սամանճի	400
Մամանճի Միքայէլ աղա	50
Աբրահամեան Սարգիս աղա	50
Անտոն պեյ Մըսթուլեան	450
Պօղոս աղա Ալլահպէրտեան	50
Թընկըր Յովհաննէս Էֆենտի	400
Նազըզեան Պետրոս աղա	50
	2642
— Զինճիրլի Խան օտապաշըր Վար-	
դան աղա մարիֆեթիյե Թօրանըլարաք	
Թարաֆըմըզա Թեպիմե հիմմեթ օլու-	
լեն շու աթիտեքի Իեանեյլեր վե մեք-	
թուպուլ տախի Թեչեքթիլըն պեան	
Խոեթիլ.	
Հաճի Յակոբ աղա Թէլլալ	24
Կարապետ աղա Աբգարեան	54
Ռուբէն աղա Աբխաղոմեան	40
Յովհաննէս աղա Յակոբով	50
Սերովքե աղա Ղազարեան	25
Վիլլեն աղա Տէր Գաւիթեան	20
Նիկողոս աղա Ալաճաճեան	24
Սինեօր Պասան (Եանուտի)	20
» Նիսիմաչի Սարաֆ օղու (Եե-	
հուտի)	20
Սինեօր Խասթէլ (Եանուտի)	40
Միսիլ Ժիւլ Կրափէ	24
Վիլլեն աղա Խաթանպօլլուեան	24
Գեորգ աղա Ճագօն	5
Մ. Կարապետ աղա	5
Պիր զաթ	2
Գուլումճու Յովհաննէս աղա	2
Սինեօր Ալաթօրի	5-10
Պիր զաթ	4
Պօղոս աղա Երմըզեան	24
Հաճի Յակոբ աղա Թօգատըլ	408
» Թաղուր աղա Սարաֆ	40
Սինեօր Պիպէր օղու Եօրկաթի	50
Յարութիլե աղա Գանգէճի	5
Օտապաշը Վարդան աղա	40
Սինեօր Սէրչօ Գարէլայի	50
Նիկողոս աղա Գալֆաեան	24
Մանուկ աղա Չօլագեան	5-10
Մարիամ գատըն Հոդասափեան	40
	604-20
Ազճէ ֆարգը Թէնպիլ	50-20
	574-20
— Միլեթիլիք.	
Զինճիրլի Խան, Խաթանպօլ 1867 ապր. 13	
Սայիր մահէլլետե Իզմիտ գարիյէլերի պի-	
չարէկեանը Իչին, տէլիլիլմեքտե օլան Խա-	
նէլլետե անիլլերի տախի Թէչիլիք օլուլա-	
րաք, օտապաշըմըզ Վարդան աղա մարի-	
ֆեթիլլե տէլիլիլմեքտե ազճէ, համիյեթ-	
քեարանըն Խսիմ վե շեօհրէթլէրիյլ, Թա-	
րաֆը նազիքեանէնիլլե աղայի միւսայիլլէ	
Էտիլլե կէօնաէրիլիլ տիր.	
Վազաս, Խանըմըզ տէրուլլետե միլլե-	
թիմիլլետե պուլուլեան պազը համիյեթքեա-	
րանէ, Կոլղուլուլ Թէչեքթիլը Խոեթիլ	
աթ, միլլեթի սայիրէտէն պուլուլետուլարը	

հալտե, Էմալ ու ագրանլէրինէ նիւպէթլէ,	
չէնտ օտապաշը պարթէթ պուլուլեան գաթթը,	
սայիրլէրինի ութանըմըլլար տըր.	
Արթըզ պուրալարընը զաթը նազիքեանէ-	
լէրինին նազարը տիգգաթընա հալալէ Խոե-	
թիլ.	
* * *	
Պալետեքի Իեանեյլեր հեր քէս հեր	
վազըթ Իպրեթ ալարաք, հեր միլլեթ վե	
հեր մեզհէպտեն օլան Իլե գարտաշ Կի-	
պի կէչինիպ վե հիւլմեթ Իթմեյլե Թիլ-	
լեր, զեքա մետենիյեթ Իլլերու կիթիլք-	
ճէ Ֆազիլեթ տախի Իլլերու կիթմեքտե	
— Խաթանպօլտա Գաշըզըլար Իչինտե	
պուլուլեան Թեպիլ Էանաֆընտան Կարա-	
պետ Մէրամեթճեան Էլլիլլե Թօրանա-	
րաք Թարաֆըմըզա Խոսալ գըլընան շու	
աթիտեքի Իեանեյլերի տախի Թեչեքթիլ-	
լեն Խան Խոեթիլ.	
	Ղըշ.
Միքայէլ աղա Մազըմեան	24
Համարճում աղա Գասապեան	24
Ասատուր աղա Մարտիկեան	5-10
Յուսիկ աղա տէր Միքայէլեան	5-10
Նըշան աղա Ճերմակեան	5-10
Տիկին Ճերմակեան	5-10
Քիր Նիգօլաքի Ֆիլիպէլի	5
Կարապետ աղա Սարաֆեան	3
Մինաս աղա Գարապէթմիլլիլ	5
Հաճի Մանուկ աղա Սուճուեան	40
Կարապետ աղա Ճերմակեան	40
Սիմօնիկ աղա Չուպուլեճի	40
Միքայէլ աղա Ֆասուլեան	5
Ռուբէն աղա Գըլըճեան	5
Արթին աղա Եազիլպէկեան	40
Գիրգորիկ աղա Չաթալեան	40
Յակոբ աղա Սամաթեալը	5
Մկրտիչ աղա Ատաբազարը Կօճիկեան	40-20
Պիր զաթ Թարաֆընտան	5
Մկրտիչ աղա Ֆէսճի	5-10
Սնգրանիկ աղա Յովսէփեան	40
Քիր Եանգօ Սամաթեալը	4
Պիր զաթ Թարաֆընտան	30
Կարապետ աղա Մէրամեթճեան	24
	186-10
— Հեր նե գատար Թեպիլմ օլուլ-	
մուլտա հէնուլ Խան Խոթիլմեքտե օլան Խ-	
եանէլեր Խան Խոթիլմեքտե սօնրա, մե-	
սարիֆաթը վազընըն տախի պեանընա	
միւսարաթ օլուլմադ Խոեթիլ, չիմ-	
սիլալեն շու գատարընը պեան Խոեթիլ	
քի, Չաթիլպէն Էվլէլ, Եալագտէրէ վե	
Մէրամեք օզ գարիյէլերինտե 700 օզգա	
տահա նօհուլ Թեքթիլլիլլետե պաշա,	
Էեհիլլեն Խալլե գըլընան Գէրէթիլմ վե	
Տաղ-քէօյ գարիյէլերինէ վե Թեքթիլլե	
Օլաճըզա տախի, Իզմիտեան ալաթիլմիլլե	
տեն սօնրա Յճ շու վալ ուն կէօնաէրիլլիլլե	
վե տիմէք տիր քի, չիմիլլե գատար Իեանե	
վէրլլեն քէչիլլերի սայլըն Կոլղուլ գը-	
թաեա պալիլ օլմուլ տուր.	
ՍԱՀԻՊ ՂԱՋԷԹԱ	
ԿԱՐԱՊԵՏ Ե. ՓԱՆՈՍԵԱՆ	
ԼԵՎԱՆՔ ԶԻՐԱԼՏԵՆ ԹԱՊԵԱՆԵՍԻՆՔ	
ԳԵՆՈՒԼԱՆՔ ԵՐԵՐԱՆ ԵՐԵՐԱՆ, ԵՐԵՐԱՆ ԵՐԵՐԱՆ	
ԳԵՐԱՆԵՐԼԻ ԳԱՐԵՐԱՆ ԵՐԵՐԱՆ 1867.	